

Fülöp Dezső Alpár

Emberi közösség Isten áldásában¹

„Az egész földnek egy nyelve és egyféle beszéde volt... Azután ezt mondták: Gyertek, építsünk magunknak várost és tornyot, amelynek teteje az égig érjen; és szerezzünk magunknak nevet, hogy el ne széledjünk az egész föld színén! Az Úr pedig leszállt, hogy lássa azt a várost és tornyot, amelyet az emberek építettek. Akkor ezt mondta az Úr: Most még egy nép ez, és mindnyájuknak egy a nyelve. De ez csak a kezdete annak, amit tenni akarnak. És most semmi sem gátolja őket, hogy véghezvigyék mindazt, amit elterveznek. Gyerünk, menjünk le, és zavarjuk ott össze a nyelvüket, hogy ne értsék egymás nyelvét! Így szélesztette szét őket onnan az ÚR az egész föld színére, és abbahagyták a város építését. Ezért nevezték azt Babelnek, mert ott zavarta össze az ÚR az egész föld nyelvét, és onnan szélesztette szét őket az ÚR az egész föld színére.” (1Móz 11,1.4–9)

„Amikor pedig eljött a pünkösöd napja, és mindnyájan együtt voltak ugyanazon a helyen...” (Apcsel 2,1)

Kedves Testvéreim! Különböző koroknak és közösségeknek vannak divatjai, olyan cselekedetek, érzések, értékek összessége, amely által meghatározhatunk egy-egy kort vagy közösséget. Manapság például az divatos, hogy nem divatos a hitről beszélni – persze leszámítva az úgynevezett hívő köröket, ahol meg éppen ezt próbálják tenni. Egy jelentős többség számára ezek a kőből épített istenházak egyszerűen a múlt emlékei, épített örökségünk részei, akár remekművek is lehetnek, de csak ennyi: számúzik belőle a Lakót. Természetesen a hittel együtt divatos számúzni önmagunkból azt az emberi részt is, ami a köztudatban szorosan

¹ A Magyar Unitárius Egyház Képviselő Tanácsa által 2017-ben meghirdetett egyházi beszédpályázat harmadik helyezett beszéde.

összefügg vele: a lelket. Hiszen minek is volna rá szükségünk? Itt, kelet felé olyan generáció alkotja a társadalom velejét, amely megtanulta a materializmus alapjait, s akiknek évtizedeken keresztül az volt tanítva, hogy Isten nincs, a vallás és vele együtt a hit egyszerű emberi kitaláció, netán éppenséggel babona. Az emberi egység és a jóléten alapuló szocializmus építése ennél sokkal fontosabb. Mire kikerültünk ebből a divathullámból (ha kikerültünk igazán), máris érkezett egy másik, a kapitalista profitizmus, de sajnos a vallás és a hit meg Isten ebbe a kategóriába sem fér bele, mert nem igazán jó üzlet, csupán esetleg igen keveseknek.

Akár a régebbi divatban, akár a maiban gondolkodunk, a lélek haszontalan, többletkiadás. Amit talán elfogadunk, az a lélektan, s ha nagyon küldenek, még a pszichológust is felkeressük (pedig oda igazán csak az megy, akivel baj van), de hadd foglalkozzon az egyszerűen a tudatalattinkkal, s tovább ne „piszkálgasson” mibennünk.

Az ember, a fejlődésnek eme koronája, aki önmagában is hatalmas fejlődésen ment át a fáról leszálló gyűjtögető életformától a mai virtuális létig, bizvást bízhat önmagában, erejében és állandóan fejlődő tudásában, ami által képes ezt a csodálatos világot a maga képére és hasonlatosságára alakítani úgy, hogy ennek a világnak minden javát és hasznát ki- vagy fel-, talán elhasználhassa – hirdetik. Sokszor úgy tűnik, létünknek értelme ebben mutatkozik meg, csakhogy ebben ki is merül.

A mostani pünkösdi ünnepünk meg a tíz nappal ezelőtti áldozócsütörtökünk számunkra kényelmetlen módon kapcsolódik ebbe a fenti képbe. A többi nagy keresztény ünnep megülése egyszerűbb: karácsonykor ott a fenyő (az ajándékokkal együtt), a jászol (mennyre emberséges a szegényekre is gondolni!), a csecsemő (hát ki ne szeretné az ártatlan kisgyermeket?), húsvétkor a kereszt (mindenki vállalat nyomja kereszt), az üres sír (mert jó remélni, hogy valaki esetleg majd képes lesz megváltani e világot). Ezek a jelképek kézzelfoghatók, a közelünkben vannak, megérintenek, megérinthetők. A pünkösdi ünnepkör kényelmetlensége abban (is) megmutatkozik, hogy jelképei – az apostoli egyetértés, a bátor kiállítás, a tüzes nyelvek, a nyelveken való szólás, a háromezer megkeresztelkedett – hihetetlenek, azaz csodálatosak (kinek ahogy tetszik). Ha hihetetlenek, akkor a róluk szóló tudósítás valótlán (ez már inkább az édes bor hatása felé hajlik), ha csodálatosak, akkor nyilván nem az emberi természethez tartoznak, ilyenformán csak az imádat tárgyai lehetnek.

Mindeme nehézség ellenére hadd próbálkozzunk e mai alkalommal mégis a Lélek által és emberi közelségben magyarázni és megérteni a pünkösdi ünnepét, hogy Jézust és az apostolokat követni és nem imádni kívánó emberek számára találjunk járható utat.

A teremtés hajnalán – mondja az Ószövetség – „látta Isten, hogy minden, amit alkotott, igen jó” (1Móz 1,31). Ebben az alkotásban már az ember is benne volt. Ez az ember képes volt arra, hogy együtt sétáljon az Úristennel az Éden kertjében. Ennyire egységben élt Ővele. Csakhogy engedetlennek bizonyult. E véték jelentős volt, a büntetés is kemény, hiszen kiűzetik az ember e csodálatos kertből, de élete megmarad, s a föld terem őneki, még ha arca verítékével kell is azt megmunkálja. Később az embernek fia úgy érezte, hogy ő nem őrizője a testvéreinek, sőt akár életére is törhet a fivérének. Az Istennel való egység után a testvérrel való kapcsolat is megszakadt. Ekkor sem veszejt el az Úr Kaint, hanem megpecsételi őt, hogy senki se állhasson rajta bosszút. Éljen a bűntudatával együtt. Amikor az emberi gonoszság igencsak elszaporodott a földön, akkor Isten elhatározta, hogy elveszejt az embert, s vele együtt minden élő megöl a földön. Mintha megbánta volna az Úr a teremtést, akkora volt a gonoszság mértéke. De még ebben a hatalmas, jogos bosszúságban is irgalmat nyer az emberiség, s vele együtt az élet Noé és fiai, valamint bárkájuk által. Mekkora szeretet uralkodott Istenben, aki még a szörnyen gonosz világ fölött hozott nem különben szörnyen gonosz ítéletét is aláveti önnön gondviselő szeretetének!

Csak aztán idő teltével mégiscsak bekövetkezett a gyarlóság netovábbja: „Gyertek, építsünk magunknak várost és tornyot, amelynek teteje az égig érjen; és szerezzünk magunknak nevet” – mondták a bábéli emberek, akiknek egyetlen csekélyke bűnük annyi lett volna, hogy a nevet, a dicsőséget maguknak akarták. Pedig egységben, egy akarattal cselekedtek. Csak feledni hagyták Isten, aki már nem jelentett összetartó fércet számukra, s így egységük szétesett, mint a kártyavár az esti fuvallatban. Mit ér a ház, ha nincs alapja? – tanította a názareti mester is, olyan marad, mint a balga ember hajléka, a fővényre épített, amely, mikor „ömlött a zápor, és jöttek az árvizek, tomboltak a szelek, és beleütköztek...”, az összedőlt, és teljesen elpusztult” (Mt 7, 27). Úgy jártak, mint Saul király, akit Amálek ellen küldött az Úr Sámuel által, de Saul többre tartotta az égő- és véresáldozatot, mint az Úr szava iránti engedelmisséget (1Sám 15), s lett e döntése a kárának okozója.

Az Úristen tehát nem is kellett összezavarja a bábéliek nyelvét, összezavardott az magától abban a pillanatban, amikor a Mindenhatót kihagyták az emberi egységből. S ha már a nyelvek összezavardtak, akkor ez nem kevesebbet jelentett, mint a meg-nem-értést a továbbiakban. Ember az embert, ember az Isten többé nem értette pontosan, mert a kommunikációban zavar keletkezett.

Egyes emberek, mint a próféták, majd a názareti mester azért képesek voltak a megértésre. Ők váltak az Isten és ember közötti kapcsolat szószólóivá. S miután

Jézust megfeszítették, az egykori tanítványok, az apostolok maradtak azok, akik örököséivé váltak ennek a hatalmas feladatnak: az isteni szó közvetítőivé lettek.

Az apostolok akkor lettek az isteni szó közvetítőivé (a tanítványokból akkor lettek apostolok), amikor a lélek kiáradt őreájuk, azaz amikor megtalálták azt az egységet, amelyben nem csak ők maguk voltak jelen, de felismerték a közösségben az isteni jelenléte is. Ismétlem: ez volt a Lélek megtapasztalása. Ez a tapasztalás már elég erőt adott nekik a szóláshoz, az evangélium hirdetéséhez. Gyakorlatilag azt mondhatjuk, hogy itt újult meg az a kapcsolat, amely Bábelnél elveszett ember és Isten között, s az emberek többé nem értették egymás beszédét.

Vajon ez a megtalált kapcsolat, kötődés, amit a korabeli leírások lélekkirádként, tüzes nyelvekként írnak le, nem érdemes a megünneplésre? Szerintem igen, testvérem, sőt, nagyon is érdemes. Én ezt ünneplem ma, pünkösöd alkalmával: esély adatott újra mindannyiunknak, úgy, mint az édenkerti engedetlenség után, mint a kaini testvérgyilkosság vagy az emberi gonoszság után is arra, hogy az isteni és emberi szót egyaránt újra megértsük – mindenki a maga nyelvén hallja a beszédet. Mindez a Lélek „nyelvén” lehetséges – persze, ha még alkalmassak vagyunk arra, hogy önmagunkban felismerjük, meghalljuk, követni tudjuk azt a lelket, amely Istentől származik, amely bennünket összeköt a mindenható Atyával, s amely bennünket az Ő gyermekeivé, felebarátokká tud tenni.

Jöjjetek, testvéreim – kik a divathullámok változásait figyelmen kívül hagyva keresitek a lelket, s általa az Istennel való kapcsolatot –, a közös imádkozásban, Istenkeresésben legyünk és maradjunk egységben, s egyetértésünket, felebaráti közeledésünket, jócselekedet-gyakorlásunkat áldja meg a teremtő, gondviselő, lélekadó Istenünk a pünkösödnek ünnepén.

Ámen.